Openbaar Zaaknummer: Z/26/382913

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Begroting 2027 Wijchen

Collegedatum: 6 oktober 2026

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De programmabegroting 2027 vast te stellen, waarmee u:
   a. Instemt met de investeringen 2027, inclusief het voorstel tot kredietverlening conform bijlage 2;
   b. Instemt met de mutaties in het boekwerk "Reserves en voorzieningen begroting 2027", conform bijlage 3;
   c. Instemt met de structurele mutaties op bestaand beleid conform bijlage 4 (mutaties bestaand beleid, structureel);
   d. Instemt met verwerking van het nieuw beleid conform bijlage 5 (mutaties nieuw beleid structureel);
   e. Instemt met de incidentele mutaties conform bijlage 6 (mutaties incidentele posten);
   f. Instemt met de toezicht arrangementen op verbonden partijen uit de paragraaf verbonden partijen;
   g. Instemt met de uitgangspunten voor het treffen van de voorziening groot onderhoud gebouwen;
   h. De meerjarenraming 2028-2030 voor kennisgeving aanneemt.

Aanleiding
Voor u ligt de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. We bieden de begroting aan in één integraal boekwerk, met een specificatie voor de meerjarige dotaties en onttrekkingen in het boekwerk 'Reserves en voorzieningen Wijchen begroting 2027'.

Naast de programma´s zijn paragrafen opgenomen die van belang zijn voor de bedrijfsvoering en het (financieel) beleid en beheer. Deze combinatie stelt de lezer in staat zich een integraal beeld te vormen van het te voeren beleid.

Met voorliggende begroting mag worden geconcludeerd dat Wijchen financieel gezond is. De financiële situatie van gemeenten in Nederland wordt al jaren gekenmerkt door structurele onbalans tussen taken en middelen. Structurele duidelijkheid over de hoogte van het gemeentefonds blijft uit. De gesprekken tussen rijk en gemeenten over een herziening van het financieringssysteem zijn nog gaande en zullen pas op zijn vroegst in de voorjaarsnota 2027 hun beslag krijgen. Voor Wijchen betekent dit dat het zicht op voldoende structurele inkomsten voorbij 2027 onzeker blijft.

Met deze begroting hebben wij onze ambitie realistisch vertaald op basis van onze huidige financiële positie en beleid. Dit geeft ons vertrouwen om koers te zetten op het gezamenlijk samenwerken aan morgen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
02-07-2026	Perspectiefnota 2026

Gewenst resultaat
Het realiseren van een sluitende begroting 2027 en richting geven aan de meerjarenbegroting 2028-2030. Door het vaststellen van deze begroting geeft de Gemeenteraad de kaders aan het college voor de uitvoering van de activiteiten in 2027.

Argumenten
1.1 De gemeente moet een sluitende begroting vaststellen om in aanmerking te blijven komen van het repressief toezicht door de provincie (lichtste vorm).
De aangeboden begroting voldoet aan de norm van de provincie, omdat de begroting 2027 structureel sluitend is. We presenteren, vanwege de korting op de algemene uitkering, vanaf 2028 een bescheiden negatief saldo.

1.2 De lastendruk voor de inwoner is relatief laag.
In 2026 staat Wijchen op de 68e plek van Nederlands gemeenten met de laagste woonlasten. Met € 974 gemiddelde kosten per jaar zit Wijchen ruim onder het landelijk gemiddelde (€ 1.095) in 2026. De lastendruk van Wijchen voor 2027 stijgt ten opzichte van 2026 met ca. 2,9%. Dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan de doorberekening van de inflatie. Bij de Perspectiefnota 2027 beoordelen we de OZB-stijging van 7,5% en eventuele tariefdifferentiatie vanaf 2028 ten opzichte van het dan geldende financieel beeld.

1.3 De septembercirculaire maakt integraal onderdeel uit van de begroting.
Op Prinsjesdag is de septembercirculaire verschenen. We hebben de aanpassingen op het gemeentefonds en bijbehorende taakmutaties verwerkt in deze begroting. In het programma Bestuur en ondersteuning geven we hier een nadere toelichting op.

1.4 In de nota verbonden partijen is vastgelegd dat we het toezicht arrangement bij een begroting herijken.
In de nota verbonden partijen is ook beschreven via welke risicobeoordeling (financieel/ maatschappelijk) de herijking plaatsvindt. De Groene metropool verschuift van basis naar basis +, de MARN gaat van basis – naar basis en de DRAN gaat van basis+ naar basis. De overige toezicht arrangementen zijn gelijk gebleven.

1.6 Het technisch omzetten van de reserve groot onderhoud technisch naar een voorziening sluit beter aan bij de aard van de te maken kosten.
Voorheen spaarden we in een reserve voor toekomstige onderhoudskosten aan onze gemeentelijke gebouwen. We zetten dat nu technisch om naar het sparen in een voorziening. Financieel heeft dat geen effect op het begrotingsresultaat. Via de voorziening zetten we jaarlijks een vast bedrag opzij voor toekomstige uitgaven, waarvan we weten dat ze komen, maar waarvan het exacte bedrag of moment jaarlijks kan fluctueren. Met het vaststellen van de uitgangspunten kan het college verder met de uitvoering van het jaarlijks onderhoudsplan.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Vanaf 2028 is de begroting niet structureel sluitend.

We presenteren een meerjarenbegroting die voor 2027 structureel sluitend is. Vanaf 2028 zien we een tekort op de structurele begroting. Dat heeft alles te maken met de hoogte van de algemene uitkering. Het tekort is echter overbrugbaar, waarbij we mogelijkheid hebben tijdelijk onze reserves in te kunnen zetten.

Financiële gevolgen

Na instemming met voorliggende begroting 2027-2030, inclusief de mutaties op bestaand beleid en toepassing van nieuw beleid ziet het verloop van het begrotingssaldo er voor de komende jaren als volgt uit:

Structureel perspectief

Ontwikkelingen ten opzichte van de begroting (*Bedragen x € 1.000*)	**Begroot 2027**	**Begroot 2028**	**Begroot 2029**	**Begroot 2030**
Begrotingssaldo 2026	623	-619	-582	510
Perspectiefnota 2026 mutatie	-589	-700	-1.009	-1.633
Begrotingssaldo Perspectiefnota 2026	**34**	**-1.319**	**-1.591**	**-1.123**
Mutaties bestaand beleid:				
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar	203	98	199	57
Jeugdzorg (zie speerpunt Jeugd, programma 6)	-240	-109	27	17
WMO (zie speerpunt WMO, programma 6)	13	13	13	14
BUIG (zie speerpunt BUIG, programma 6)	-46	-23	-20	-19
Kapitaallasten	213	176	130	0
OZB	128	142	145	149
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	13	98	63	109
Rente (paragraaf 6 financiering)	-75	109	68	-356
Overige mutaties bestaand beleid (bijlage bestaand beleid)	-59	-53	-33	-11
Structureel saldo op bestaand beleid	**184**	**-868**	**-999**	**-1.163**
Nieuw beleid	222	-115	167	156
Vrijval onttrekking surplus algemene reserve	-200			
Totaal begrotingsresultaat structureel	**206**	**-983**	**-832**	**-1.007**

Totaal meerjarig perspectief

Bedragen x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Structureel perspectief	206	-983	-832	-1.007
Incidenteel perspectief	-94	210	0	0
Incidenteel perspectief bouwgrond	94	0	0	0
Totaal Programmabegroting	**206**	**-773**	**-832**	**-1.007**

Communicatie

Na vaststelling van de begroting sturen wij de begroting ter toetsing naar de Provincie. We versturen een persbericht en publiceren een special pagina over de begroting in het lokale huis-aan-huisblad, voorafgaand aan de behandeling in de Gemeenteraad.

De begroting is ook online te bekijken via: Programmabegroting 2027 online versie, of door op via de website van Wijchen te gaan naar het P&C portaal voor alle financiële stukken van de gemeente Wijchen.

Inwonersparticipatie
N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na besluitvorming op 5 november, sturen we de stukken naar de provincie, uiterlijk voor 15 november. In december 2026 volgt de definitieve vaststelling van de tarieven belastingen en leges voor 2027.

Geheimhouding:
N.v.t.